

ANALIZA INFLUENȚEI ȘI UTILIZĂRII PÂRGHIILOR ECONOMICO-FINANCIARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

ANALYSIS OF THE INFLUENCE AND USE OF ECONOMIC-FINANCIAL LEVERS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

DARIE Tatiana, studentă, Specialitatea: MKL

Academia de studii economice a Moldovei,

Republica Moldova, Chișinău, Strada Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61

e-mail: darie.tatiana@ase.md

Abstract: *The analysis of the influence of economic-financial levers in the Republic of Moldova aims to describe the economic phenomena that have taken place or how future events will unfold. Levers are tools, which the state uses for the period of decline, as well as for the period of growth of the economy to establish a balance.*

Cuvinte cheie: *economic-financial levers, economy, economic processes, crisis, monetary tools*

JEL CLASSIFICATION: E43, E52, E63

INTRODUCERE

Pârghiile economico-financiare reprezintă totalitatea instrumentelor de natură economică sau financiară, cu ajutorul cărora statul acționează pentru stimularea interesului economic al unei colectivități determinate sau al membrilor acesteia, luați în mod individual pentru realizarea unui obiectiv anumit sau stimulând evoluția în direcțiile dorite. [1, p. 32]

Acestea sunt instrumente care influențează economia Republicii Moldova. De aceea pârghiile economico-financiare trebuie folosite cu prudență și cu un echilibru adecvat între politica fiscală și cea monetară, astfel încât să se atingă obiectivele economice pe termen lung.

Pârghiile economico-financiare trebuie utilizate în cazul crizelor pentru a stabili economia țării și a investi în proiecte de lungă durată pentru o dezvoltare ulterioară.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Deoarece pârghiile economico-financiare acționează automat la producerea fenomenelor economice, acestea trebuie analizate, pentru a evidenția influența acestora asupra economiei și a încerca de a preveni anumite schimbări în economia națională.

Impozitul ca pârghie financiară, reprezintă o resursă financiară publică, și totodată un mijloc de stimulare a investițiilor, de orientare a consumului, de extindere a schimburilor externe, de corectare a unor tendințe negative în evoluția proceselor economice și sociale. [9] Dacă impozitele sunt prea ridicate, atunci consumatorii pot avea mai puțini bani pentru a cheltui, ceea ce poate duce la o încetinire a economiei. Pe de altă parte, o reducere a impozitelor poate stimula consumul și investițiile, ceea ce poate duce la o creștere a economiei. O astfel de pârghie a fost utilizată în anul 2020, când Guvernul Republicii Moldova a adoptat politica privind impozitul pe venit, care a redus impozitul pe venit de la 18% la 12%. Această reducere a impozitului a fost făcută pentru a stimula consumul și investițiile în economie. [2, p. 41]

Taxele, la fel sunt niște pârghii economico-financiare. Guvernul poate utiliza taxele ca un instrument de politică monetară pentru a stimula sau a reduce economia. De exemplu, reducerea taxelor poate determina consumatorii să cheltuiască mai mult, iar afacerile să investească mai mult în producție și dezvoltare. În schimb, creșterea taxelor poate reduce cheltuielile consumatorilor și poate

încetini economia. Prin stabilirea nivelului potrivit de taxare și structurare a acestora în mod corespunzător, guvernul poate ajuta la stabilizarea economiei și la îmbunătățirea bunăstării cetățenilor.

Nivelul pârghiei economico-financiare, ratei dobânzii, poate influența atât cheltuielile consumatorilor, cât și investițiile companiilor. Scăderea ratei dobânzii stimulează investițiile și creșterea ocupației forței de muncă, pe fondul unei anumite tendințe de creștere a prețurilor, iar creșterea ratei dobânzii conduce la diminuarea investițiilor și apariția tendinței de creștere a șomajului. [1, p. 47] Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei, din data de 07.02.2023 până astăzi, rata este de 17 %, care este mai mică cu 3% decât rata de bază la data de 05.12.2022. [5]

Subvențiile sunt pârghii economice sub formă de sprijin financiar acordat de guvern sau alte organizații pentru a stimula creșterea economică, promovarea inovației, reducerea inegalității economice și sociale pentru a ajuta grupurile vulnerabile sau regiunile mai sărace să-și îmbunătățească situația economică, reducerea sărăciei și protejarea mediului. Un exemplu de politică de subvenționare adoptată de guvernul Republicii Moldova este Programul Național de Subvenționare a Producătorilor Agricoli, care a fost lansat în anul 2021. Programul oferea subvenții producătorilor agricoli pentru achiziționarea de inputuri agricole, precum semințe, îngrășăminte și pesticide, cu scopul de a sprijini producția agricolă și de a crește competitivitatea sectorului agricol. Pentru anul 2021, conform Legii bugetului de stat mărimea Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural a constituit 1,1 miliard de lei. [6]

O altă pârghie economico-financiară este cursul valutei naționale. Dacă acesta scade, Banca Națională intervine prin operațiuni de vânzare a valutei străine, pentru a contribui la creșterea cererii de monedă națională și la creșterea puterii ei de cumpărare, iar dacă cursul valutei naționale crește, banca din contra începe activ să vândă moneda pentru a crește oferta de monedă proprie. Toate aceste acțiuni au ca scop stabilizarea cursului valutar. [1, p. 48]

Accizele sunt un impozit general de stat și reprezintă taxele de consumație pe produs, având rolul primordial de a asigura acumularea veniturilor la bugetul de stat, iar suma lor este inclusă în prețul produselor, pe lângă toate celelalte componente ale structurii prețului de comercializare, cum ar fi: prețul materiei prime, costurile de prelucrare, costurile logistice etc. Modificarea valorii accizelor la alcool sau tutun au drept scop descurajarea consumului acestor produse pe piața Republicii Moldova pentru a proteja sănătatea consumatorilor. [3, p. 1] De exemplu, Parlamentul a votat, în prima lectură, proiectul Politicii fiscale pentru anul 2023, în care se prevede majorarea accizelor la produsele de tutun cu 25%, iar la alcool cu 15%. Această majorare are ca scop încasarea suplimentară de venituri la bugetul de stat de circa 618 milioane de lei din acciza la produsele de tutun, de către Ministerul Finanțelor. [10]

O altă pârghie economico-financiară ține de volumul masei monetare. Astfel, în condițiile în care Banca Națională a Moldovei diminuează *rata de bază* (rata de referință pentru principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt, un instrument al politicii monetare care reflectă de fapt costul banilor) este susținut procesul de creditare, astfel masa monetară crește și, respectiv, inflația prin monedă sporește. Și situație inversă, odată cu majorarea ratei de bază, Banca Națională a Moldovei urmărește diminuarea inflației ca consecință a temperării procesului de creditare prin diminuarea masei monetare în economie. [4, p. 105]

Indemnizațiile sunt pârghii prin care Guvernul acordă facilități diferitor categorii de persoane. Pe data de 7 decembrie 2022, Guvernul a aprobat proiectul de lege pentru modificarea Articolului 11 din Legea ocrotirii sănătății. Acest proiect conține modificări cu privire la acordarea facilităților tinerilor specialiști cu studii medicale și farmaceutice. Aceste indemnizații se vor acorda medicilor și farmaciștilor, după șase luni de activitate. Valoarea indemnizației a fost de 120 de mii de lei, iar asistenților medicali, moașelor, asistenților farmaciști, tehnicienilor dentari, asistenților medicali în diagnostic de laborator – de 96 de mii de lei. [11]

Prețul hârtiilor de valoare, în special a acțiunilor, poate fi utilizat ca o pârghie economico-financiară în Republica Moldova. Prin emisiunea și vânzarea de acțiuni, companiile moldovenești pot

obține finanțare pentru investiții și dezvoltare. Un exemplu recent de utilizare a hârtiilor de valoare în Republica Moldova este emisiunea de obligațiuni în valoare de 200 milioane lei (aproximativ 10 milioane dolari SUA) de către Mobiasbanca - OTP Group. Aceste obligațiuni sunt destinate investitorilor instituționali, care au o maturitate de 5 ani, cu o dobândă anuală fixă de 6,5%. [12]

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Rolul pârghiilor economico-financiare constă în a suplini prin funcționarea lor imperfecțiunile mecanismului economic și în atenuarea disfuncționalităților acestuia. În Republica Moldova, pârghiile economico-financiare sunt instrumente cu care se dirijează economia țării, ce includ politici fiscale, cum ar fi taxele și impozitele, și politici monetare, cum ar fi controlul asupra ratei dobânzii și reglementarea băncilor. Guvernul Moldovei utilizează aceste pârghii pentru a controla inflația, pentru a promova creșterea economică și pentru a reduce șomajul.

REFERINȚELE BIBLIOGRAFICE:

1. Botnari N., Baurciulu A., *Finanțe* (manual). Chișinău: ASEM, 2010, 418 pag.
2. Codul fiscal al Republicii Moldova, nr. 1163-XIII din 24.04.1997 (în vigoare 01.01.1998), TITLUL II IMPOZITUL PE VENIT, art. 15, 357 pag.
Disponibil: <https://sfs.md/uploads/files/codul%20fiscal/CF.pdf>
3. CAZACU Angela, LEVINTE Daniela, BULGAC Corina, *INFLUENȚA ACCIZELOR ASUPRA FORMĂRII PREȚURILOR*, ASEM, 2017, 2 pag.
Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/158-159.pdf
4. HINEV Olga, *Optimizarea politicii monetare prin gestiunea așteptărilor inflaționiste*, Chișinău, ASEM, 2022, 171 pag. Disponibil:
https://irek.ase.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/2302/Thesis_Hinev_Olga.pdf?sequence=1&isAllowed=y
5. <https://www.bnm.md/>
6. <http://aipa.gov.md/ro/content/aipa-lansat-campania-de-informare-pentru-anul-2021>
7. <https://administrare.info/domenii/economie/7070-p%C3%A2rghiile-economico-financiare>
8. <https://www.stiucum.com/finante/finante-publice/Parghii-economicofinanciare31556.php>
9. <https://www.scribub.com/economie/finante/Parghiile-financiare-si-rolul-15241199.php>
10. <https://www.infotag.md/populis-ru/303554/>
11. <https://ms.gov.md/comunicare/comunicate/indemnizatii-unice-intr-o-singura-transa-pentru-tinerii-specialisti-cu-studii-medicale-si-farmaceutice/>
12. <https://www.mold-street.com/>; <https://www.finmedia.ro/>

Coordonator științific: MĂRGINEANU Aureliu, conf. univ., dr.
Academia de studii economice a Moldovei,
Republica Moldova, Chișinău, strada Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
e-mail: margineanuaureliu@gmail.com